VRAGEN RABO-BANK gesprek 23 oktober 2025

Tijdens het gesprek op 23 oktober 2025 zijn vanuit de RABO-bank een aantal vragen gesteld die nog niet beantwoord zijn. In een mail zijn nog drie aanvullende vragen gesteld. Het gaat om de volgende vragen:

1. Wat gebeurt er met de niet gebruikte stikstof ruimte? Verdwijnt die of kan een ondernemer later -met een vergunningstraject- die nog wel (mogelijk deels) gebruiken? Dit speelt met name bij de IV-bedrijven.

   Antwoord: Met de toepassing van emissiearme technieken wordt de stikstofuitstoot beperkt. De bedoeling is dat de treffen maatregelen worden vastgelegd met een maatwerkbesluit. Als de rechter zo'n matwerkbesluit accepteert als natuurtoestemming, wordt van daaruit de nieuwe referentiesituatie afgeleid. En daarmee vervalt de stikstofruimte die niet meer nodig is. In het geval dat een rechter een maatwerkbesluit niet als natuurtoestemming ziet, blijft de ruimte in de vergunning staan. Bezien wordt of via beleidsregels voor intern salderen voorkomen kan worden dat die ruimte opnieuw wordt ingezet.
   Voorgaande betekent dat als een veehouder op termijn wil uitbreiden dit alleen mogelijk is als hij kan aantonen dat die ontwikkeling geen negatief effect heeft op natura 2000-gebied.

2. De betreffende melding/ontwikkeling moet niet bestaande bedrijfsvoering/rechten daaromtrent aantasten. Hoe wordt dat geregeld? Wat gebeurt er als bijvoorbeeld de emissiereductie van de genomen maatregelen toch tegenvallen? Kan het bedrijf dan weer terug op 'het oude regime'?

   Antwoord: Het systeem werkt als volgt. In bijlage VI worden normen opgenomen waaraan een veehouderijtak moet voldoen. Daarnaast worden er maatregelen opgenomen in de menukaart waarmee een ondernemer aan die normen voldoet. De ondernemer kiest met welke maatregelen hij gaat voldoen en vervolgens worden die maatregelen in het maatwerkvoorschrift vastgelegd. Het is een ja/nee systeem of een ondernemer aan bijlage VI voldoet (ongeacht eventuele tegenvallende opbrengsten zoals ook nu in vergunningen is vastgelegd). Voor dit systeem is wel essentieel dat de rechter het maatwerkvoorschrift accepteert als natuurtoestemming. Daarover is juridisch advies gevraagd (met een second opinion). In beide adviezen is aangegeven dat zij het aannemelijk achten dat een rechter het maatwerkvoorschrift als natuurtoestemming accepteert, zeker als dat in de natuurvergunning wordt opgenomen. 100 % zekerheid daarover is op dit moment niet te geven.
   Als de emissiereductie van de genomen maatregel tegenvalt, ontstaat er een situatie die vergelijkbaar is bij bedrijven die in het verleden een emissiearm systeem hebben toegepast dat onvoldoende werkt. Bij een nieuwe natuurvergunningaanvraag wordt de emissie van zo'n systeem berekend op basis van de dan geldende inzichten.

3. M.n. in de melkveehouderij zijn de rendementen beperkt. Een diepte-investering (in een stalsysteem) moet dan eigenlijk gegarandeerd goed functioneren. Er is immers niet de ruimte om nog een keer te investeren. M.a.w.: zijn de systemen betrouwbaar? Kan de provincie dat garanderen?

   Antwoord: Het is nog niet duidelijk welke normeringen worden gehanteerd voor melkveehouderijen. Dit is mede afhankelijk van de uitkomsten van Connecting Agri &

Food en de politieke besluitvorming daarover.
In de menukaart die in bijlage VI van de omgevingsverordening wordt opgenomen, worden alleen maatregelen opgenomen waarover wetenschappelijke consensus bestaat dat ze ook echt werken. Hierbij is het voorstel om qua werking (en dus ook normstelling) een zekere veiligheidsmarge aan te houden.

4. Kan de provincie mogelijk met een fonds -als de systemen onvoldoende functioneren- een deel van de investeringskosten alsnog vergoeden? Dat zou voor de ondernemers en voor de bank(en) een stevige instapverlaging betekenen. Een subsidieregeling (vanuit het rijk) zou eenzelfde effect hebben.

   Antwoord: Dat weten we nog niet. Er is nu een principe-besluit genomen. We zijn de normeringen nog aan het uitwerken en maken een inventarisatie van de ondersteunende maatregelen die we nu al doen. Dat nemen we mee bij het bepalen of en wat we aanvullende nog gaan doen aan ondersteunende maatregelen.

5. We hebben er gisteren niet bij stilgestaan maar als het PAS melders of interimmers betreft verwacht ik dat we niet kunnen financieren als de investering in een emissiearm systeem er niet voor zorgt dat ze gelegaliseerd worden en een harde vergunning ervoor terugkrijgen. Hoe kijkt de provincie tegen deze groep aan?

   Antwoord: De ontwikkelingen die onder de PAS zijn gerealiseerd zijn illegaal. Het is niet mogelijk die via deze maatregel te legaliseren. Door maatregelen te treffen die de toename van ammoniakemissies terugbrengen naar het niveau van voor de PAS-melding wordt wel een stap richting een oplossing gedaan. Maar er is en blijft sowieso ook een aanpassing van de milieuvergunning nodig om de ontstane situatie te legaliseren. Afhankelijk van het oordeel van de rechter over het maatwerkvoorschrift kan voor legalisatie sowieso een natuurvergunning nodig zijn. Dat is op dit moment niet duidelijk. Dit kunnen wij eventueel juridisch verder laten uitzoeken.

6. Hoe gaan jullie om met ondernemers die al investeringen gedaan hebben? Moeten die alsnog of moet iedereen onder een bepaald niveau komen (emissie per dier). Volgens mij het laatste. Dat zou betekenen dat ook sommige IV bedrijven niets meer hoeven doen denk ik?

   Antwoord: Vooralsnog blijft het systeem gehandhaafd dat een veehouder maatregelen moet treffen als het huisvestingssysteem verouderd is (15/20 jaar). Gekoppeld aan het toepassen van emissiearme maatregelen wordt zo (het fictieve) bedrijfslocatie-plafond omlaag gebracht. In 2030 wordt bezien of daarmee voldoende reductie is behaald om de instandhoudingsdoelstellingen te behalen. De verwachting is dat er voor diverse gebieden waarschijnlijk nog gebiedsspecifiek aanvullende maatregelen nodig zijn.

7. Wat als een ondernemer meer doet dan wat er gevraagd wordt (stel er wordt 6kg gevraagd na investering, maar ondernemer zit na investering op 4kg), mag deze ruimte dan wel worden opgevuld of in beginsel ook nog niet? Als hier wel mogelijkheden voor zijn worden de financieringsmogelijkheden ook groter.

   Antwoord: Binnen de bijgestelde aanpak blijft het mogelijk om te voldoen op bedrijfsniveau. Als in stal A meer reductie wordt toegepast dan gevraagd, kan dat worden ingezet bij de verduurzaming van stal B als voor die stal de vrijwaringstermijn is verlopen. In dat geval kan met minder vergaande maatregelen aan de normen

worden voldaan.
De meerdere reductie kan binnen de voorgestelde aanpak niet worden ingezet voor een uitbreiding productiecapaciteit. Daarvoor is een natuurvergunning nodig en zoals bekend is vergunningverlening op dit moment moeilijk. Wellicht dat een surplus aan ammoniakreductie op termijn , als alle systemen zijn verduurzaamd, wel ingezet worden voor uitbreiding van productiecapaciteit als vergunningverlening weer op gang is gekomen. Daarover kan nu geen uitsluitsel worden gegeven.